

LBRIS

We know
books

Gabriel Marinescu

DE BELLO DACICO

roman

**– Volumul I –
Călătorie la Roma**

LETRAS
Promovăm autorii români

CUPRINS

CARTEA I. Decebalus Rex Daciae

- 1 *Ianuarie, Anno Domini 86*9
- 2 *Moartea unui guvernator* 20
- 3 *Planurile generalului Fuscus*29

CARTEA aIIa. Tapae, Anno Domini 87

- 1 *Jocul de-a războiul* 40
- 2 *Cetatea nebunilor* 49
- 3 *Bătălie pe valea Bistrei* 55
- 4 *La Roma în Curia Iuliana* 69
- 5 *Coiful marelui preot Vezina* 87

CARTEA aIIIa. Călătorie la Roma

- 1 *Înțelegere pe clisura Dunării* 95
- 2 *O să-i mituim cu banii lor!*..... 112
- 3 *I agapi mou, einaaai i thalassaaa*121
- 4 *Hanul lui Aebuțius* 131
- 5 *Furtună pe Marea Ægee* 148
- 6 *Proștii cu proștii se adună* 160
- 7 *Luptă la Teatrus Marcellus* 172
- 8 *Întâlnire cu împăratul Domițian* 191
- 9 *Ceea ce faceți voi se numește corupție!* 202
- 10 *Carcera Tullianum*207
- 11 *Gladiatori la Circus Flavianus*216
- 12 *Soldat, ești un idiot!*223
- 13 *Băiatul ăsta trebuie ucis înainte să ne ucidă el* ..236
- 14 *Două drahme la fiecare sută* 245

CARTEA I. Decebalus Rex Daciae*Ianuarie, Anno Domini 86*

- Bă Hălăucă băăăăăăăăăăăăăăăă
.....

Liniște. Numai vântul se auzea cum șuieră sub cerul vânăt. Dunărea, acoperită cu o țeastă groasă de gheață, își ducea pe dedesubt apele cenușii înspre Pontul Euxin. În depărtare, dincolo de fluviu, castrul de la Durostorum¹ abia se zărea printre valurile de zăpadă viscolită.

- Să vezi că ăsta m-a lăsat singur! Dacă vin romanii tocmai acum? se întrebă Oarcă.

- Bă Hălăucăăăăăăăăăăăăăăăă
.....

Din niște tufe despuiate de frunze apăru Hălăucă scuturându-și zăpada de pe brăcinari. Era înalt și spătos și apropia ani patruzeci. Își împărțise viața între plugărie și armata lui Decebal. Oarcă era cu un cap mai mărunț și subțirel. Începuseră să îi dea tuleiele la mustăți. Oarcă și Hălăucă erau numele cu care se știau între ai lor, pentru că altfel, numele date la naștere erau Ocas și Alaucas.

- Taci bă, că sperii lupii. Ce te-a apucat?! Nu poate omul să se ușureze în voie de răul tău ...

- M-am speriat, nene.....

- Ce ești tu mă, dac adevărat sau miorțălău care se sperie când bate vântu'?

- Io n-am vrut să vin aici, mama m-a trimis ...

- Aoleooo, unde ești tu Decebale, să vezi cu cine m-

¹ *Silistra în Bulgaria de astăzi*

dar în tinerețe avusese norocul să îi cadă la suflet o femeie, Zia, din neamul tracilor de dincolo de Dunăre. Femeia a venit cu mumă-sa și cu tată-său în munți și l-a cerut de bărbat după legea dacilor, că era singură la părinți. Au făcut nuntă mare, s-au veselit, dar după nuntă Zia și-a luat bărbatul la neamurile ei, dincolo de Dunăre. Și bătu s-a lăsat dus. Toate păreau să-și urmeze rostul, până într-o iarnă când l-au găsit pe bătu supărat. Rău de tot. Cu câteva zile înainte venise un decurion cu doi soldați să îi ceară bani de „impozit”. Pe atunci Oarcă nu înțelegea ce înseamnă „impozit”, dar îl vedea pe bătu negru de mânie cum zicea că el nu le dă nimic, că el nu s-a certat cu nimeni și nu îi trebuie pacea Romei. Anul următor nu l-au mai găsit. Și de atunci nici nu l-au mai văzut. Aflară că bătu și cu alți bărbați din sat se răzvrătiseră, că s-au bătut și s-au tăiat cu soldații. Au fost prinși, puși în lanțuri și trimiși la târg să fie vânduți sclavi. L-ar fi cumpărat un negustor de la Roma și de atunci i-au pierdut urma. Mama Zia plângea tăcut în pumni. A doua zi Oarcă avea să vadă cu ochii lui grozăvia de care vorbeau cei mari. Mai întâi au auzit în drum răcnete de soldați și zăngănit mare de lanțuri. Câteva care încărcate cu grâu uruiiau greu trase de boi. În urma lor niște soldați cu săbii mânau alți răzvrățiți. Oamenii legați în lanțuri grele la mâini și la picioare se târau în șleaurile noroioase lăsate de roțile carelor. Urmau și ei să fie vânduți la târgul de vite. Zdreanțele care îi acopereau erau stropite cu noroi și sânge.

- Așa l-au dus și pe unchiu' tău! a zis atunci mama Zia.

Anul următor avea să moară și tatăl lui Oarcă, tot într-o încăierare cu sodații Romei.

Ziua își închidea ochiul dincolo de creasta pădurii când Decebal și ceilalți călăreți ajunseră în tabără. Oamenii stăteau ciuciți în jurul focurilor și vorbeau în șoaptă. Căii mestecau orz din sacii agățați pe după urechi și loveau apatic cu copitele pământul înghețat.

- Ce-ați făcut? întrebă Scorilo, tatăl lui Decebal.

- Berlea și Alaucas au venit cu o mie două sute. Sunt dincolo de deal. Am aflat de la niște pescari că Oppius Sabinus nu e aici. Ar fi mai jos, în castrul de la Carsium.

- V-au simțit?

- Nu!

- Descălecați și luați de îmbrucați ceva, că avem timp. Unchiu-tău Duras ajunge aici abia la miezul nopții.

În pădure un stol de ciori își căutau cârâind loc de culcuș.

Trecuse bine de prima strajă când Duras și grosul oastei ajunse în tabăra de lângă pădure. Nu mai ninge, iar noaptea clară era plină de lumina lunii. După ce ajunse în mijlocul oamenilor, fără să descălece, Duras ridică mâna să fie ascultat.

- Copiii mei, știți bine cum câinii de romani ne jefuiesc casele și ne ucid neamurile de dincolo de Dunăre. Acum e timpul să le plătim, că nimic pe lumea asta nu rămâne fără plată! Berlea și Alaucas o să treacă apa cu oamenii lor să atace pe la poarta Decumană.

Decebal și aștia care suntem aici trecem Dunărea mai pe la deal, odată cu ei și atacăm poarta Praetoria. Dacă avem noroc și iese ursul din vizuină, îi hăcuim cu săbiile. Dacă nu, avem pregătite scări și sărim meterezele. Marele Zamolxe să ne aibă în pază!

- Așa să ne ajute!

Oamenii își zornăiră săbiile, își luară caii de dârlogi și ieșiră la malul fluviului. Oglinda de gheață se întindea netedă până la râpa de sub castru.

- Nene, scoală c-au început să treacă Dunărea! zise Oarcă în șoaptă, trăgând de umărul unchiului. Hălăucă sforăia dus în zăpadă sub o șubă groasă de oaie.

- Cine mă, romanii? întrebă năuc Hălăucă sărind drept în picioare.

- Nu nene, regele nostru ... Duras, cu Decebal și cu toți ai noștri!

În lumina lunii se deslușeau șiruri de daci cum treceau la pas peste gheața Dunării ținându-și caii de dârlogi. Hălăucă strânse șuba cu o curea și o puse pe umeri. Sări în spatele calului fără să arate cei patruzeci de ani.

- Bă Oarcă, tu stai aici de pază până mă întorc cu unchiu-tău Berlea. Rămas singur, Oarcă simțea cum din nou i se ridică părul în creștetul capului. Cu tot frigul nopții de iarnă, un val de căldură îi inundă ceafa, umerii și brațele. Strânse mânerul sabiei până simți cum îi trosnesc încheieturile degetelor.

De undeva din întunerecul nopții se auziră tropote de cai. În urma lui Hălăucă și a lui Berlea o mulțime de

daci coborau abia văzuți pe gheața fluviului. Oarcă își luă iapa de dârlogi și se așeză între unchii săi. Caii pășeau cu teamă, neobișnuiți cu drumul lunecos. Ajunși sub râpa de pe malul celălalt încălecară și chiuind, dădură pinteni cailor la deal. Odată trecuți de buza râpei își îndemnară caii într-un galop sălbatec în jurul cetății. Văzut de sus, șirul de călăreți părea un vârtej negru ce strângea în ochiul său tot castrul. Straja de la Porta Decumana începu să bată nervos alarma într-un talger de aramă. După câteva clipe începu să bată și la celelalte porți. Alergând în galop, Oarcă văzu cum Poarta Praetoria se deschide și din castru ies ca o furtună câteva sute de călăreți. Își trase cureaua scutului lângă cot să poată ține bine frâul și cu dreapta plesni cu sete în primul roman. Într-o licărire a lunii îi văzu fața - o cicatrice adâncă îi brăzda obrazul. Cu prima lovitură nimeri în scutul romanului, dar cu a doua îl nimeri la gât, lângă umăr. Auzi cum îi trosnește rupt osul umărului și apoi urletul de durere. Strânse genunchii și plesni pe al doilea, al treilea Oarcă lovea acum de parcă juca la horă iar sabia îi zbura în mână cum îi juca îmblăciul vara când ieșea la arie. Nu credea că la bătălie poate fi așa ușor. De la un timp simți ceva cald și umed pe mâna cu care ținea frâul. Într-o clipă de răgaz se uită și văzu că era tăiat la umărul stâng. Sângele îi curgea râu pe mână până în palmă. „Când m-au plesnit aștia?” se întrebă Oarcă gâfâind. Mai dădu să lovească o dată, dar își simți brațul moale și văzu cum stropi de sânge îi zburau din umăr ca dintr-un izvor viu. I se păru că întunerecul nopții se luminează gălbui în jur și simți

cum alunecă. Un picior îi rămâne agățat în frâul calului, dar acum era prea târziu ... Mai apucă să își zică în minte, că dacă asta e moartea, atunci e dulce ca mierea ...

Curând tot câmpul din fața castrului se acoperi cu trupurile celor uciși. Puțin câte puțin bătălia devenea un măcel. Luați în piepturile cailor, romanii nu apucau să-și închege apărarea. Spre dimineață dacii reușiră să rupă poarta Praetoria și intrară în castru. Înăuntru nu gasiră mare lucru. Câțiva soldați aruncară armele. În clădirea Praetoriului ușile erau date de perete și înăuntru pustiu peste tot. În cancelarie găsiră lada cu solda legionarilor, în altă încăpere rezerva de grâu pentru iarnă. Era grâu cu bobul încă moale, cules de cu vară. Decebal se opri. Sufla greu și îi ieșeau aburi din gură.

- Grâul ăsta e rupt de la gura pruncilor noștri! că n-am văzut nici un soldat roman la plugărie! Luați de vă umpleți desagii!

- Și banii? întrebă un dac bătrân.

- Rămân aici cu oameni de pază! După ce ne întoarcem de la Carsium, îi împărțim!

Peste balta Dunării începea să se vadă geana dimineții și Oarcă nu mai apărea. Hălăucă simți o ghiară în inimă la gândul că băiatul zace aruncat pe undeva. Își lăsă calul unui fecior și începu să caute printre hoiturile de cai și soldați împrăștiate pe câmpul din fața castrului. Cei mai mulți erau romani. În cele din urmă îl găsi pe băiat. Îl recunosc după mijlocul subțire și părul bălai

împrăștiat în zăpadă. Oarcă zăcea cu fața în jos, într-o baltă de sânge. Ținea sabia în mâna dreaptă de parcă acum pleca la atac. Îl întoarse cu fața în sus și îi puse mâna la gât. O tăietură urâtă îi brăzda umărul stâng până la piept. Era cald încă, dar nu mai sufla. Îl apucă pe după umeri și-l ridică.

- Bă, Oarcă ...

Capul băiatului căzu moale pe spate revărsând părul galben ca spicul grâului. Pe Hălăucă îl podidură lacrimile. Era singurul nepot care-l avea. Maică-sa Dochia i-l dăduse cu inima strânsă să aibă grijă de băiat ca de ochii din cap. Cum să se întoarcă acasă și să-i spună femeii că băiatul nu mai este? În vâlmășagul de gânduri, Hălăucă îl simți pe flăcău cum mișcă. Toate gândurile negre se risipiră când Oarcă deschise ușor ochii.

- Scoală Orcuță tată, că răcești! zise blând Hălăucă.

- M-a plesnit, nene, unu' cu obrazul tăiat! Oarcă abia șoptea. Data viitoare îl tai io ...

- Îl tai tu pe altu', că p-ăsta l-am văzut mai încolo cu capu-n zăpadă. Ochii băiatului sclipiră și un zâmbet istovit îi luminează fața. Hălăucă prinse clipa din zbor și continuă șugubăț.

- Ți-am spus bă Oarcă, ține bă scutu' sus, ca și tac'tu tot d-aia s-a prăpădit! Se ducea la bătălie ca la nuntă! Bătrânul ingenunche și își luă nepotul în brațe.

- Cum era tata? șopti Oarcă.

- Cum să fie? Era om blând și așezat, cu grije de nevastă și copii, dar când vedea în față scutul romanilor, turba. Îi secera de parcă era la coasă! Acum ne privește

de undeva de sus din dreapta lui Zamolxe și se întreabă – feciorul lui o fi la fel de aprig?

După câteva clipe Oarcă deschise gura.

- Nene, lasă-mă jos, că dacă mă vede tata, îl fac de răs!

Bătrânul își lăsă ușor nepotul pe picioare și îl sprijini de mijloc. Până la doftor mai aveau de mers.

Lumina puțină a dimineții încerca să scape din înaltul cerului. Câmpul din fața castrului arăta încrâncenarea de peste noapte - zăpadă răscolită și amestecată cu bulgări de pământ, bălți de sânge încheșat, daci și romani rămași încleștați ca într-o îmbrățișare până dincolo de moarte. Abia acum Bicilis începea să simtă frigul nopții. Descălecă, își luă calul de dârlogi și o luă agale târându-și obosit opincile prin zăpadă. Îl zărise pe regele Duras cum vorbea cu frate-său, Scorilo. Bicilis era mai-marele dacilor costoboci, de dincolo de munții de la răsărit. Era cu un an mai mare și mai înalt cu un cap decât Decebal. La nașterea lui ulciorul din care zeii toarnă minte fiecărui muritor, fusese plin. Soarta îl lăsase cu o minte ageră, care îl ajuta să descurce mai ales trebile încurcate ale politicii. Regele Duras punea preț pe inteligența lui și de multe ori îl primea între sfătuitoarii de taină. Dar dacă ulciorul cu minte fusese plin, cel cu tărie și curaj rămăsese aproape gol. Lui Bicilis îi era frică de război și de romani. Îl urmase pe regele Duras în Moesia numai pentru că spera odată să-i ia locul pe tronul Daciei. Ajuns la câțiva pași în spatele lui Duras, observă că regele vorbea șoptit

cu frate-său, Scorilo. Bicilis se opri și ciuli urechile.

- M-am gândit bine, zicea Duras. Dacă izbândim și la Carsium, dau de bună voie scaunul Daciei lui fiu-tău, Decebal. Nu pentru că mi-e nepot, ci pentru că văd că dacii au încredere în el. Ce crezi că or să zică șefii de trib?

Scorilo nu tresări. Nu discutau pentru prima oară despre cine ar trebui să urmeze rege în Dacia.

- Astăzi mă văd cu Ger, cu Berlea, cu Hălăucă și cu ailalți, să văd ce zic și ei. Mai vorbim diseară.

Din întunec, Bicilis simți cum un fier încins îi trece prin inimă. Faptul că nu era nici măcar între cei cu care Duras și Scorilo se gândeau să vorbească, însemna că toate visele de a ajunge vreodată rege la Sarmizegetusa erau gânduri deșarte. Simți cum o ură veninoasă, fără margini îi umple sufletul și că din acea clipă Decebal îi este dușman. Își ascunse ura bine în adâncul sufletului și se așeză lângă Scorilo, încercând să pară bucuros.

- Văd că nu l-am prins pe Oppius Sabinus în bârlog! Ar trebui să-l căutăm în castru la Carsium², să îi dăm ziua bună ...

- Aaaa ... Bicilis! Adevăr ai zis! Chiar mă gândeam la tine. Ia cincii oameni și în noaptea asta plecați iscoade în jos pe malul Dunării. Până la Carsium sunt două zile de mers. Noi plecăm mâine dimineată în urma voastră. Dacă marele Zamolxe ne ajută, ne întâlnim pe mal înainte de castru, la Cotu' Pisicii.

² Hârșova, pe malul drept al Dunării în România de astăzi

- Bine ... peste două zile! mormăi Bicilis cu jumătate de gură. Între timp dacii începuseră să se adune în jur. Duras ridică mâna și ceru ascultare.

- Copii, mă bucur că în noaptea asta ați rupt colții dușmanilor. Marele Zamolxe să-i primească pe cei care au plecat dintre noi. Astăzi stăm aici să ne odihnim caii, dar mâine dimineață plecăm în josul Dunării spre Carsium. Ne întoarcem acasă numai cu țeasta lui Oppius Sabinus în vârful sulitei mele! Din piepturile miilor de daci izbucni un urlet sălbatic. Valea Dunării răsuna prelung, multiplicând ecoul.

Moartea unui guvernator – Ianuarie Anno Domini 86

Lângă Durostorum Dunărea își desparte apele în două, îmbrățișând între ele o insulă largă, acoperită cu o pădure deasă de sălcii și plop. Drumul spre Carsium coboară mai bine de șaiszeci de mile³ ținând mereu Dunărea în stânga, printre dealurile Moesiei, albite acum de gerul iernii. În trapul mărunț al cailor Bicilis simțea că fiecare pas adaugă câte o picătură de venin peste ura care îi măcina sufletul. Nu era omul care să-și primească soarta și să stea resemnat deoparte. Gustul răzbnării îi albea cerul gurii. Către seară începură să vadă turnurile castrului de la Carsium. Privind în zare, lui Bicilis îi fulgeră un gând.

- Rămâneți aici! Mă duc înainte să văd ce fac romanii. Mă întorc înainte de căderea noaptei.

³ O milă romană avea o mie de pași romani, adică 1478 metri.

Bicilis plecă în trap ușor, ocolind castrul pe departe. După ce nu-și mai zări în spate tovarășii, întoarse calul din drum și porni către cea mai apropiată poartă a castrului.

- Deschideți! strigă Bicilis în latină. Am un mesaj pentru generalul Oppius Sabinus!

În clădirea Praetoriului numai cancelaria ofițerilor era luminată. Așezat la o masă de lemn, generalul Oppius Sabinus juca zaruri cu doi centurioni. Un miros înțepător de sudoare și de seu de oaie ars în opaiț plutea în aerul încăperii. Generalul zornăi cele două zaruri în cana de pământ și le aruncă pe masa soioasă.

- Doi-unu ...

- Eeee, să te văd acum, generale, cu ce-ți mai plătești datoria? rânji satisfăcut Caius Lusius. Puțin câte puțin grămezile de denari se mutaseră din fața generalului către ceilalți doi. Rămas fără bani, generalul râse stânjenit, fără să știe ce să facă. Se uită într-o parte și ochii îi căzură pe nevastă-sa Chiara Antistia, care tocmai atunci trecea pe lângă masa lor.

- Să nu îndrăznești! scrâșni furioasă Chiara.

- Ha-ha-ha, dacă nu erai nepoata senatorului Antistius Uetus, îndrăzneam!!! râse generalul în hohotele groase ale celorlalți.

Înaltă, suplă, cu părul șaten, ușor ondulat, Chiara Antistia era fără îndoială o femeie frumoasă. Dar pe cât era de frumoasă, pe atât de rea și ambițioasă era. Era felul acela de femeie care îi sperie pe bărbații slabi și îi face să saliveze pe cei puternici. Deși îi era nevastă,